
TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2017)0074

Równe traktowanie mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie stosowania dyrektywy Rady 2004/113/WE wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług (2016/2012(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 19 ust. 1 i art. 260 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Protokół (nr 1) w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej,
- uwzględniając Protokół (nr 2) w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług¹,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji ze stosowania dyrektywy Rady 2004/113/WE wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług (COM(2015)0190),
- uwzględniając wytyczne Komisji z dnia 22 grudnia 2011 r. dotyczące stosowania dyrektywy Rady 2004/113/WE w odniesieniu do ubezpieczeń, w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-236/09 (Test-Achats)²,
- uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 1 marca 2011 r. w sprawie C-236/09 (Test-Achats)³,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy

---

¹ Dz.U. L 373 z 21.12.2004, s. 37.

² Dz.U. C 11 z 13.1.2012, s. 1.

³ Dz.U. C 130 z 30.4.2011, s. 4.

wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska) i jej art. 3, w którym zdefiniowano „płeć społeczno-kulturową” jako „społecznie skonstruowane role, zachowania, działania i atrybuty, które dane społeczeństwo uznaje za odpowiednie dla kobiet lub mężczyzn”,

- uwzględniając komunikat Komisji pt. „Europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się” (COM(2016)0356),
- uwzględniając europejską ocenę wdrożenia dyrektywy nr 2004/113/WE dotyczącej równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług, którą Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego¹ przeprowadziło w styczniu 2017 r.,
- uwzględniając sprawozdanie europejskiej sieci krajowych organów ds. równości (Equinet) dotyczące organów ds. równouprawnienia oraz dyrektywy o równouprawnieniu w dostępie do towarów i usług,
- uwzględniając sprawozdanie europejskiej sieci ekspertów prawnych w dziedzinie równouprawnienia płci z 2014 r. na temat prawa w dziedzinie równości płci w 33 państwach Europy oraz transpozycji przepisów UE do prawa krajowego,
- uwzględniając sprawozdanie europejskiej sieci ekspertów prawnych w dziedzinie równouprawnienia płci z lipca 2009 r. zatytułowane „Dyskryminacja ze względu na płeć w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług oraz transpozycja dyrektywy 2004/113/WE”,
- uwzględniając orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-13/94, zgodnie z którym zakaz dyskryminacji ze względu na płeć może również obejmować zakaz dyskryminacji wynikającej ze zmiany płci przez daną osobę², a także uwzględniając badanie Agencji Praw Podstawowych UE z 2014 r. dotyczące osób LGBTI wraz ze sprawozdaniem agencji zatytułowanym „Ujęcie zawodowe: wyzwania w zakresie równości osób LGBT” we wszystkich obszarach dotyczących towarów i usług,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426) oraz stanowisko Parlamentu z dnia 2 kwietnia 2009 r. w tej sprawie³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie czynników zewnętrznych utrudniających przedsiębiorczość kobiet w Europie⁴,
- uwzględniając art. 52 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz opinie Komisji Transportu i Turystyki, jak również Komisji Prawnej (A8-0043/2017),

---

¹ PE 593.787

² ECLI:EU:C:1996:170. Patrz wspólne oświadczenie Rady i Komisji, addendum do wyniku prac nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy Rady wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług (st.15622/04 ADD 1).

³ Dz.U. C 137 E z 27.5.2010, s. 68.

⁴ Teksty przyjęte. P8_TA(2016)0007.

- A. mając na uwadze, że przeciwdziałanie bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji na tle płci w dziedzinie towarów i usług stanowi integralną część zasady równości kobiet i mężczyzn, która jest podstawową wartością Unii Europejskiej, oraz że zarówno Traktaty, jak i Karta praw podstawowych zakazują jakiejkolwiek dyskryminacji ze względu na płeć i nakazują zapewnienie równości kobiet i mężczyzn we wszystkich obszarach i we wszystkich państwach członkowskich UE;
- B. mając na uwadze, że dyrektywa 2004/113/WE (dalej „dyrektywa”) rozszerza zasadę równego traktowania kobiet i mężczyzn poza sferę zatrudnienia i rynku pracy, obejmując nią dostęp do towarów i usług oraz ich dostarczanie,
- C. mając na uwadze, że dyrektywa przewiduje zakaz bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji ze względu na płeć w dostępie do oferowanych publicznie towarów i usług oraz w ich dostarczaniu, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym;
- D. mając na uwadze, że dyrektywa ma zastosowanie do wszystkich towarów i usług dostarczanych za wynagrodzeniem, w rozumieniu art. 57 TFUE i zgodnie z odnośnym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej; mając na uwadze, że wynagrodzenie nie zawsze muszą płacić odbiorcy usług oraz że może ono być świadczone w formie płatności pośredniej, w której odbiorca usługi nie zawsze musi partycypować;
- E. mając na uwadze, że media, sektor reklamowy i usługi związane z kształceniem, a także usługi świadczone w sferze prywatnej są wyłączone z zakresu stosowania dyrektywy; mając na uwadze, że państwa członkowskie posiadają uprawnienia ustawodawcze do zagwarantowania równego traktowania kobiet i mężczyzn w innych obszarach, a także mając na uwadze, że w niektórych przypadkach ustawodawstwo krajowe wykracza poza wymogi dyrektywy i obejmuje także dyskryminację kobiet i mężczyzn w mediach, reklamie i edukacji;
- F. mając na uwadze, że wszystkie 28 państw członkowskich dokonało transpozycji dyrektywy do prawa krajowego; mając na uwadze, że ze sprawozdania Komisji wynika, iż w 2015 r. z sześcioma państwami członkowskimi wciąż toczyły się intensywne rozmowy w sprawie wdrożenia dyrektywy w wystarczającym zakresie;
- G. mając na uwadze, że w wyroku w sprawie Test-Achats Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, iż art. 5 ust. 2 dyrektywy działa na niekorzyść osiągnięcia celu, jakim jest równe traktowanie kobiet i mężczyzn; mając na uwadze, że przepis tego artykułu uznano za nieważny ze skutkiem od dnia 21 grudnia 2012 r. i w rezultacie składki i świadczenia identyczne dla obu płci są obowiązkowe we wszystkich państwach członkowskich;
- H. mając na uwadze, że jednym z głównych obszarów, które sprawiają problem przy wdrażaniu dyrektywy, są: zbyt wąskie rozumienie pojęcia towarów i usług, szerokie i w niektórych przypadkach niejasne uzasadnianie nierównego traktowania w oparciu o art. 4 ust. 5, a także niedostateczna ochrona kobiet w okresie macierzyństwa i ciąży;
- I. mając na uwadze, że zakaz dyskryminacji nie może naruszać poszanowania innych podstawowych praw i wolności, w tym ochrony prywatności działań wykonywanych w tym kontekście, a także wolności religii;

- J. mając na uwadze, że dyrektywa w sprawie równego traktowania zaproponowana w 2008 r. rozszerzałaby ochronę przed dyskryminacją ze względu na religię lub światopogląd, wiek, niepełnosprawność i orientację seksualną, tak by ochrona ta odnosiła się nie tylko do rynku pracy, lecz także do ochrony socjalnej, łącznie z zabezpieczeniem społecznym i opieką zdrowotną, do przywilejów socjalnych, edukacji, a także dostępu do towarów i usług oraz ich dostarczania; mając na uwadze, że Rada nie przyjęła dotychczas stanowiska w sprawie wyżej wspomnianego wniosku dotyczącego dyrektywy;
- K. mając na uwadze, że choć niedawny komunikat Komisji zatytułowany „Europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się” stanowi dobry punkt wyjścia dla skutecznego wsparcia i uregulowania tego sektora, to istnieje potrzeba włączenia perspektywy równości płci i odzwierciedlenia przepisów dyrektywy w dalszej analizie i zaleceniach w tej dziedzinie;
- L. mając na uwadze, że rozwinięcie pełnego potencjału dyrektywy zależy od skutecznego i spójnego uwzględniania aspektu płci w odnośnych sektorach, do których jej przepisy mają zastosowanie;
- M. mając na uwadze, że działania europejskiej sieci organów ds. równości są kluczowe dla poprawy wdrażania przepisów dotyczących równego traktowania, a także dla koordynacji współpracy i wymiany najlepszych praktyk między krajowymi organami ds. równości w całej UE;

Uwagi ogólne

1. jest zaniepokojony faktem, że państwa członkowskie nie stosują dyrektywy jednolicie, i mimo postępu osiągniętego w tym zakresie wciąż istnieją w kilku państwach członkowskich i niektórych obszarach wyzwania i luki we wdrażaniu dyrektywy, którymi należy się niezwłocznie zająć; wzywa Komisję, aby w ramach dialogu z danymi państwami członkowskimi priorytetowo zajęła się wszelkimi utrzymującymi się lukami we wdrażaniu; podkreśla kluczową rolę państw członkowskich we wdrażaniu prawodawstwa i polityki UE, a także zaleca, by władze regionalne i lokalne udzielały większego wsparcia społeczeństwu obywatelskiemu i ściślej z nim współpracowały, co – obok wytycznych państw członkowskich dla przemysłu – może być konieczne dla zapewnienia pełnego wdrożenia dyrektywy;
2. zauważa, że Komisja przedstawiła sprawozdanie w sprawie stosowania dyrektywy z dużym opóźnieniem od czasu pierwszego sprawozdania z 2009 r.;
3. zauważa, że choć w sprawozdaniu Komisji stwierdzono, że nie zgłoszono szczególnych trudności z wdrożeniem niektórych przepisów dyrektywy, stwierdzenie to opiera się na bardzo nielicznych przypadkach dyskryminacji, które zostały zgłoszone, oraz że ogólnie istnieje bardzo niewiele informacji, a gromadzenie danych w tej dziedzinie znacznie się różni w skali państw członkowskich;
4. podkreśla, że jednym z wyzwań, z jakimi zmagają się niektóre państwa członkowskie, jest niska świadomość praw i gwarancji obywatelskich przewidzianych w dyrektywie ze strony decydentów politycznych, usługodawców, a także samych obywateli; mając na uwadze, że brak wiedzy i świadomości obywateli na temat dyrektywy i jej przepisów może być powodem niższej liczby skarg dotyczących dyskryminacji na tle płci; wzywa

państwa członkowskie, Komisję i zainteresowane podmioty do szerzenia wiedzy, ewentualnie we współpracy z organizacjami ochrony konsumenta, na temat przepisów dyrektywy w celu zwiększenia postrzeganego znaczenia równego traktowania w dziedzinie towarów i usług;

5. zauważa, że jedynie kilka państw członkowskich zgłosiło istnienie szczególnych przepisów dotyczących działania pozytywnego; wzywa państwa członkowskie do lepszego włączania i promowania przepisów dotyczących działania pozytywnego, które opiera się na zasadnym celu i w ramach którego dąży się do zapobiegania nierównościom związanym z płcią lub do ich wyrównywania, zgodnie z dyrektywą;

Sektor ubezpieczeniowy, bankowy i finansowy

6. z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie przez państwa członkowskie wyroku w sprawie Test-Achats do prawa krajowego oraz fakt, że prawo krajowe zostało zmienione w sposób prawnie wiążący; zaznacza, że wciąż istnieją wyzwania związane ze zgodnością prawa krajowego z tym wyrokiem, na przykład w zakresie systemów ubezpieczenia zdrowotnego, oraz w odniesieniu do pełnego wyeliminowania dyskryminacji ze względu na ciążę i macierzyństwo;
7. podkreśla, że wyrok – w którym zakazano stosowania aktuarialnych czynników związanych z płcią w polisach ubezpieczeniowych i wprowadzono obowiązek stosowania w prywatnych systemach ubezpieczenia, w tym również do emerytur, jednolitych dla obu płci składek i świadczeń – miał wyrównujący wpływ na wysokość emerytur; zauważa, że chociaż wyrok ten ma zastosowanie tylko do systemów prywatnych, to zasada równości płci w zakresie emerytur jest dobrą praktyką zmniejszającą różnicowanie emerytur ze względu na płeć; z zadowoleniem przyjmuje decyzję niektórych państw członkowskich, by pójść dalej niż przewiduje to zakres wyroku i rozszerzyć stosowanie zasady równości płci o inne rodzaje ubezpieczeń i emerytur, w tym pracownicze programy emerytalne, aby zapewnić równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach obliczania emerytur; zachęca państwa członkowskie do rozważenia możliwości pójścia za tym przykładem w odpowiednich przypadkach;
8. uważa, że zasadnicze znaczenie ma zagwarantowanie właściwego i pełnego wdrożenia wyroku; wzywa Komisję, aby za pomocą okresowych sprawozdań monitorowała przestrzeganie tych zasad w państwach członkowskich, by zapewnić usunięcie wszelkich luk;
9. zaznacza, że w dyrektywie wyraźnie zakazano wykorzystywania ciąży i macierzyństwa jako podstawy do wprowadzania różnic w obliczaniu składek i świadczeń do celów ubezpieczenia i powiązanych usług finansowych; wzywa państwa członkowskie, by dołożyły większej staranności i zwiększyły jasność w zakresie ochrony praw i dobrostanu kobiet w ciąży w tym zakresie, tak aby uchronić je przed kosztami związanymi z ciążą, które nie są objęte ubezpieczeniem, kierując się zasadą, że kobiety w ciąży nie powinny ponosić wyższych kosztów jedynie z powodu ciąży, a także aby zwiększyć świadomość usługodawców w kwestii specjalnej ochrony, jakiej podlegają kobiety w ciąży; podkreśla w szczególności potrzebę zapewnienia, aby okresy przejściowe w różnego rodzaju ubezpieczeniach, zwłaszcza ubezpieczeniach medycznych, nie kolidowały z prawami kobiet ciężarnych do równego traktowania przez cały okres ciąży;

10. podkreśla, że zakaz dyskryminacji ze względu na płeć może również obejmować zakaz dyskryminacji wynikającej ze zmiany płci przez daną osobę¹, a także wzywa Komisję do zapewnienia ochrony kobiet i mężczyzn przed dyskryminacją na tym tle; podkreśla, że dyrektywa przewiduje ochronę w tym względzie, a wszelkie dalsze przepisy szczegółowe można wprowadzić na poziomie prawa krajowego państw członkowskich; zauważa w tym kontekście, że 13 państw członkowskich nie przyjęło jeszcze bezpośrednich przepisów prawnych chroniących osoby transpłciowe, które nadal doświadczają dyskryminacji pod względem dostarczania towarów i usług i dostępu do nich, a także zwraca uwagę, że takie przepisy mogłyby przyczynić się do zwiększenia wiedzy na temat zasady niedyskryminacji; wzywa Komisję do monitorowania dyskryminacji na tym tle w przyszłych sprawozdaniach z wdrożenia dyrektywy;
11. ubolewa nad faktem, że wciąż utrzymują się praktyki dyskryminujące kobiety oraz praktyki dyskryminacyjne związane z ciążą, planami macierzyńskimi i macierzyństwem pod względem dostępu do usług oferowanych przez sektor ubezpieczeniowy i bankowy;
12. zauważa, że większe trudności napotymane przez kobiety prowadzące działalność gospodarczą w dostępie do finansowania mogą być częściowo związane z trudnościami ze stworzeniem wystarczającej historii kredytowej i zdobyciem doświadczenia w zarządzaniu; wzywa państwa członkowskie do współpracy z sektorem finansowym, aby zapewnić równość kobiet i mężczyzn w dostępie do kapitału dla freelancerów i MŚP; zachęca je do zbadania możliwości wprowadzenia perspektywy równości płci w strukturach sprawozdawczych dotyczących przyznawania pożyczek, w dostosowywaniu profili ryzyka, uprawnieniach inwestycyjnych oraz w strukturze personelu, a także w produktach finansowych; zachęca Komisję do współpracy z państwami członkowskimi w celu przyjęcia skutecznych środków wraz z konkretnymi przykładami, tak aby dopilnować, by każdy mógł w pełni i w odpowiedni sposób korzystać z dyrektywy jako skutecznego instrumentu ochrony swych praw w zakresie równego traktowania w dostępie do wszystkich towarów i usług;
13. apeluje o przyjęcie holistycznego podejścia do przedsiębiorczości kobiet w celu zachęcenia kobiet do budowania kariery w przedsiębiorczości oraz wspierania ich w tym, ułatwienia dostępu do finansowania i możliwości biznesowych oraz utworzenia warunków umożliwiających kobietom wykorzystanie swojego potencjału i odnoszenie sukcesów w dziedzinie przedsiębiorczości dzięki zapewnieniu m.in. możliwości godzenia życia zawodowego z życiem osobistym, dostępu do placówek opieki nad dziećmi oraz szkoleń dostosowanych do potrzeb;

Sektor transportu i przestrzeń publiczna

14. zauważa, że choć zakaz molestowania, w tym seksualnego i ze względu na płeć, jest zapisany w prawie krajowym, kobiety, osoby transpłciowe i interseksualne w dalszym ciągu systematycznie i często doświadczają różnych form nadużycia w środkach transportu, i wciąż istnieje potrzeba zaostrzenia środków zapobiegających molestowaniu, w tym zwiększenia świadomości usługodawców;

---

¹ Wspólne oświadczenie Rady i Komisji, addendum do wyniku prac nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy Rady wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług.

15. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania wymiany najlepszych praktyk w tym zakresie; apeluje, by skoncentrować się na takich środkach zapobiegawczych, które są zgodne z zasadą równości kobiet i mężczyzn, między innymi w świetle zalecenia zawartego w Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska), nie ograniczają wolności kobiet, i skupiają się głównie na potencjalnych sprawcach zamiast na zmianie zachowania kobiet jako potencjalnych ofiar; zauważa, że konwencja stambulska stanowi, iż „wdrożenie de jure i de facto równości kobiet i mężczyzn ma zasadnicze znaczenie dla zapobiegania przemocy wobec kobiet” i w związku z tym wzywa państwa członkowskie i Komisję do stosowania tego kompleksowego podejścia w polityce mającej na celu likwidację przemocy wobec kobiet, w tym we wdrażaniu przepisów dotyczących zwalczania molestowania przedstawionych w niniejszej dyrektywie; wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do ratyfikowania konwencji stambulskiej oraz apeluje do Komisji i Rady o przyspieszenie procesu przystąpienia UE do tej konwencji;
16. ubolewa, że rodzice i opiekunowie małych dzieci wiąż doświadczają fizycznych utrudnień w dostępie do różnych miejsc i innych przeszkód, takich jak niewystarczająca dostępność miejsc do przewijania dzieci w lokalach usługodawców; podkreśla potrzebę ochrony praw zarówno matek, jak i ojców, tak aby mieli oni równe szanse towarzyszyć dzieciom w pomieszczeniach usługodawców; podkreśla, że równe traktowanie kobiet i mężczyzn, jako rodziców i opiekunów małych dzieci, w zakresie dostępu do usług i korzystania z nich ma zasadnicze znaczenie dla ogólnej równości płci, ponieważ promuje równą i wspólną odpowiedzialność kobiet i mężczyzn za opiekę nad dziećmi; wzywa zatem państwa członkowskie do zapewnienia, by usługodawcy mieli większą świadomość potrzeby udostępnienia w ich pomieszczeniach takich samych bezpiecznych ułatwień dla obojga rodziców;
17. zauważa ponadto, że opiekunowie, którymi są zazwyczaj kobiety, mają szczególne potrzeby dotyczące dostępności, w związku z czym zachęca Komisję do przeanalizowania wszystkich przeszkód i trudności napotykanych przez kobiety jako główne użytkowniczki usług transportu publicznego, i ogólnie przez opiekunów, zgodnie z konkluzjami piątej konferencji dotyczącej problemów kobiet w dziedzinie transportu, która odbyła się w Paryżu w 2014 r.; podkreśla, że pomimo badań w tej dziedzinie nie poświęcono zbyt wiele uwagi opracowywaniu strategii politycznych uwzględniających problematykę płci w sektorze transportu; zauważa, że włączenie perspektywy uwzględniającej aspekt płci na wczesnych etapach planowania i konstruowania środków transportu i innych przestrzeni publicznych, a także prowadzenie regularnych ocen wpływu pod kątem płci, stanowią dobrą i racjonalną pod względem kosztów praktykę umożliwiającą zniesienie fizycznych barier, które utrudniają równy dostęp rodzicom i opiekunom małych dzieci;
18. zwraca uwagę na fakt, że w państwach członkowskich nadal dochodzi do nierównego traktowania kobiet ze względu na macierzyństwo lub ciążę, w tym kobiet karmiących piersią w lokalach usługodawców; uważa, że państwa członkowskie powinny wzmocnić i w pełni wdrożyć gwarantowaną w dyrektywie ochronę kobiet w okresie macierzyństwa i ciąży, w tym w okresie karmienia piersią; uważa, że usługodawcy muszą przestrzegać wytycznych zapisanych w dyrektywie i transponujących ją przepisów krajowych;
19. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zadbania o to, by pojazdy i infrastruktura

transportu publicznego były jednakowo dostępne dla kobiet i mężczyzn – nie tylko użytkowników końcowych i pasażerów, lecz również specjalistów zatrudnionych w tym sektorze – oraz przystosowane do ich potrzeb;

20. wzywa Komisję do przeprowadzenia oceny przepisów dotyczących przyjmowania kobiet ciężarnych na pokład samolotów i udzielania im pomocy w czasie lotu oraz do poczynienia kroków na rzecz zapewnienia przez linie lotnicze zharmonizowanego podejścia w tym zakresie;
21. wzywa Radę, aby przyjęła stanowisko Parlamentu dotyczące rozporządzenia w sprawie praw pasażerów, jeśli chodzi o spoczywający na obsłudze lotniska obowiązek, by przekazywać pasażerom wózki dziecięce natychmiast po zejściu z pokładu lub zapewnić alternatywny środek transportu, tak aby pasażerowie nie musieli nosić dzieci na terenie lotniska aż do miejsca odbioru bagażu;
22. uważa, że oferta sieci usług wspierających macierzyństwo, mianowicie żłobków, przedszkoli i świetlic, jest absolutną koniecznością dla rzeczywistego wdrożenia zasady równości kobiet i mężczyzn w dostępie do dóbr i usług; uważa, że poziom oferty publicznej tej sieci musi odpowiadać potrzebom ludności;
23. zauważa, że wciąż odnotowuje się przypadki dyskryminacji i nierówności w dostępie do dóbr i usług lekarskich, co ukazuje konieczność ułatwienia dostępu do bezpłatnych i dobrej jakości usług w zakresie zdrowia publicznego;

Gospodarka dzielenia się

24. podkreśla nowe możliwe obszary stosowania dyrektywy, w szczególności w wyniku cyfryzacji niektórych usług i sektorów, a także szerzenia się społecznościowych form świadczenia usług, które zmieniają dostęp do towarów i usług oraz ich dostarczania, i zaznacza jednocześnie, że dyrektywa ma nadal zastosowanie do sfery cyfrowej; podkreśla, że opublikowany niedawno przez Komisję Europejską europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się powinien stanowić pierwszy krok w kierunku promowania i skutecznego uregulowania tego sektora, oraz że na dalszych etapach Komisja powinna włączyć zasady uwzględniania aspektu płci oraz odzwierciedlić przepisy dyrektywy, aby zapewnić równe traktowanie kobiet i mężczyzn i skutecznie zapobiegać molestowaniu w kontekście świadczenia usług w ramach gospodarki dzielenia się, i zagwarantować odpowiedni poziom bezpieczeństwa;
25. zauważa, że molestowanie stanowi szczególne wyzwania dla równości płci w dziedzinie gospodarki dzielenia się; podkreśla, że chociaż polityka zerowej tolerancji dla molestowania, przyjęta przez wiele platform, stanowi dobrą praktykę, którą należy dalej umacniać w tym sektorze, to zainteresowane platformy muszą priorytetowo traktować zapobieganie molestowaniu, a także rozważyć możliwość utworzenia jasnych procedur zgłaszania przypadków molestowania dla użytkowników; podkreśla konieczność wyjaśnienia przepisów dotyczących odpowiedzialności dostawców towarów i usług, w tym w przypadku molestowania przez osobę trzecią, oraz podłączenia platform online na podstawie dyrektywy;
26. uważa, że publicznie dostępne i świadczone dla zysku usługi oferowane w ramach gospodarki dzielenia się wchodzą w zakres dyrektywy i powinny zatem być zgodne z zasadą równego traktowania kobiet i mężczyzn;

27. zauważa w tym kontekście, że w sferze cyfrowej „zysk” niekoniecznie oznacza pieniądze i że dane są coraz częściej używane zamiast towarów i usług;
28. wzywa Komisję do monitorowania zasady równości płci w gospodarce dzielenia się w ramach przyszłych sprawozdań ze stosowania dyrektywy oraz do wydania konkretnych wytycznych, które określiłyby dobre praktyki służące zagwarantowaniu równości kobiet i mężczyzn w odniesieniu do usług oferowanych w ramach gospodarki dzielenia się;

Zróżnicowane traktowanie

29. podkreśla, że stosowanie art. 4 ust. 5 okazało się największym wyzwaniem przy wdrażaniu dyrektywy i stanowi przyczynę największej liczby skarg, jakie wpływają do organów ds. równości w państwach członkowskich, głównie w odniesieniu do sektora rekreacji i rozrywki;
30. podkreśla, że mimo niejednoznaczności związanej ze stosowaniem art. 4 ust. 5 dyrektywy, głównym celem tego odstępstwa jest umożliwienie dalszego zwiększania równości kobiet i mężczyzn w kontekście dostarczania towarów i świadczenia usług;
31. zauważa, że istnieją rozbieżne praktyki, na przykład w odniesieniu do przypadków, w których usługi są oferowane wyłącznie jednej płci lub po różnej cenie; podkreśla, że przypadki zróżnicowanego traktowania należy oceniać indywidualnie, aby sprawdzić, czy są one poparte zasadnym celem, zgodnie z dyrektywą;
32. zachęca organy ds. równości i organizacje ochrony konsumentów zarówno do szerzenia wśród usługodawców wiedzy o ograniczeniach i warunkach zróżnicowanego traktowania, jak i do szerzenia wiedzy o prawach do równego traktowania wśród usługobiorców, ponieważ często okazuje się, że usługobiorcy nie są zaznajomieni z obowiązującymi przepisami w dziedzinie towarów i usług;
33. uważa, że stosunkowy brak pozytywnego działania w oparciu o art. 4 ust. 5 w państwach członkowskich stanowi lukę we wdrażaniu dyrektywy; apeluje o promowanie form pozytywnego działania na podstawie zasadnego celu, w którym istniałby bezpośredni związek między preferencyjnym traktowaniem a niekorzystną sytuacją, której należy zapobiegać lub którą trzeba wyeliminować, takiego jak ochrona ofiar przemocy na tle seksualnym w przypadku schronisk dla przedstawicieli jednej płci;
34. ponawia apel do Rady o rozważenie wszystkich możliwych sposobów zapewnienia, aby proponowana dyrektywa w sprawie równego traktowania została przyjęta bez opóźnień, co zagwarantuje równą i kompleksową ochronę przed dyskryminacją ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię czy światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną;

Zalecenia dotyczące lepszego stosowania dyrektywy

35. wzywa Komisję do priorytetowego omówienia kwestii niedociągnięć w zakresie transpozycji z państwami członkowskimi, których niedociągnięcia dotyczą, w drodze przyjęcia praktycznych środków, oraz do wsparcia tych państw w spójniejszym wdrożeniu dyrektywy;

36. podkreśla, że choć organy ds. równości odgrywają kluczową rolę w monitorowaniu i zapewnieniu pełnego stosowania praw wynikających z dyrektywy na szczeblu krajowym, to ich uprawnienia w odniesieniu do dostarczania towarów i dostępu do nich, a także skuteczność osiągania wyznaczonych celów, są różne; apeluje do państw członkowskich o zapewnienie organom ds. równości wystarczających uprawnień, zasobów i niezależności zgodnie z przepisami dyrektywy i prawa krajowego, aby mogły one skutecznie realizować ich główne zadania, do których należy świadczenie ofiarom dyskryminacji niezależnej pomocy przy wnoszeniu skarg, prowadzenie niezależnych badań nad dyskryminacją oraz publikowanie niezależnych sprawozdań i zaleceń, szerzenie wiedzy o dyrektywie oraz zwalczanie stereotypów dotyczących roli płci w zakresie dostarczania towarów i usług oraz dostępu do nich; zauważa, że należy odpowiednio wspierać krajowe organy ds. równości w wykonywaniu ich zadań w zakresie promowania, monitorowania i wspierania równego traktowania w niezależny i skuteczny sposób;
37. apeluje do Komisji o zacieśnienie współpracy z organami ds. równości oraz o monitorowanie, czy odpowiednie przepisy dotyczące uprawnień tych organów są przestrzegane we wszystkich państwach członkowskich, a także o wsparcie w regularnym określaniu głównych wyzwań i wymianie najlepszych praktyk; wzywa Komisję, aby gromadziła najlepsze praktyki i udostępniała je państwom członkowskim w celu dostarczenia im środków niezbędnych do wspierania pozytywnych działań i do lepszego wdrożenia odnośnych przepisów na szczeblu krajowym;
38. podkreśla, że należy usprawnić dostęp ofiar dyskryminacji do wymiaru sprawiedliwości, nadając niezależnym organom ds. równości uprawnienia do udzielania pomocy, w tym bezpłatnej pomocy prawnej, a także nadając im prawo do reprezentowania osób w sprawach o domniemane dyskryminowanie;
39. wzywa Komisję do ścisłego monitorowania skuteczności krajowych organów zajmujących się skargami i procedurami w kontekście wdrażania dyrektywy oraz do zapewnienia przejrzystych i skutecznych mechanizmów składania skarg, w tym sankcji odstraszających;
40. apeluje do Komisji, państw członkowskich i organów ds. równości, ewentualnie we współpracy z organizacjami ochrony konsumentów, o szerzenie znajomości przepisów dyrektywy zarówno wśród usługodawców, jak i użytkowników, w celu wdrożenia zasady równego traktowania w tej dziedzinie oraz ograniczenia liczby niezgłoszonych przypadków naruszenia dyrektywy;
41. z uwagi na utrzymujące się luki w stosowaniu dyrektywy apeluje do Komisji o to, by zwróciła się do europejskiej sieci ekspertów prawnych, by we współpracy z organami ds. równości sporządziła nowe szczegółowe badanie, uwzględniające też krzyżowe formy nierównego traktowania kobiet i mężczyzn oraz dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie, w tym różne szczególnie narażone grupy społeczne, oraz by wspierała państwa członkowskie i zachęcała je do gromadzenia i udostępniania danych w celu pełnego wykorzystania potencjału dyrektywy; wzywa państwa członkowskie do udoskonalenia procesu gromadzenia kompleksowych, porównywalnych i szczegółowych danych dotyczących nękania i molestowania seksualnego w dziedzinie równego dostępu do towarów i usług, aby zróznicować przyczyny dyskryminacji, oraz zachęca je w tym zakresie do ściślejszej współpracy z właściwymi instytucjami; wzywa Komisję do utworzenia publicznej bazy danych zawierających odpowiednie

ustawodawstwo i orzecznictwo w sprawie równego traktowania kobiet i mężczyzn, która to baza byłaby środkiem szerzenia wiedzy o stosowaniu przepisów prawa w tej dziedzinie;

42. zwraca uwagę, że dziedzina reklamy jest powiązana z obszarem towarów i usług, które są prezentowane konsumentom głównie za pomocą reklamy; podkreśla znaczenie reklamy w tworzeniu, utrwalaniu i rozwijaniu stereotypów związanych z płcią oraz dyskryminujących wizerunków kobiet; zachęca w związku z tym Komisję do przeprowadzenia badania na temat równości płci w reklamie oraz do zbadania potrzeby i możliwości wzmocnienia zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie reklamy, a także do promowania najlepszych praktyk w tym obszarze; z zadowoleniem przyjmuje krajowe przepisy i wytyczne w sprawie równości kobiet i mężczyzn w mediach, i zwraca się do państw członkowskich o umocnienie tych przepisów, tam gdzie jest to konieczne, w celu zapewnienia równego traktowania kobiet i mężczyzn;
43. wzywa państwa członkowskie do wspierania dialogu z odpowiednimi podmiotami, które mają uzasadniony interes w przyczynianiu się do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć w dziedzinie dostępu do towarów i usług oraz ich dostarczania;
44. wzywa państwa członkowskie i Komisję do włączenia podejścia sektorowego uwzględniającego problematykę płci w proces wdrażania dyrektywy;
45. apeluje do Komisji, by przy okazji monitorowania i wspierania państw członkowskich we wdrażaniu dyrektywy lepiej koordynowała wymogi tej dyrektywy z wymogami innych dyrektyw w dziedzinie równości;

O

O O

46. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich.